

Интегрирано производство на зърнено-житни култури и слънчоглед

Автор(и): Растителна защита
Дата: 26.12.2024 Брой: 12/2024

Министерството на земеделието публикува **Ръководство за интегрирано производство на зърнено-житни култури и слънчоглед**. Включените основни зърнено-житни култури са пшеница, ечемик, ръж, овес, царевица, както и слънчоглед.

Документът е резултат от съвместната работа на екип от учени и експерти от Селскостопанската академия (ССА) от институтите: Институт по почвознание, агротехнологии и защита на растенията (ИПАЗР), Н. Пушкин - София, Институт по земеделие (ИЗ) – Карнобат, Доброджански земеделски институт (ДЗИ) – Генерал Тошево, Институт по полски култури (ИПК) – Чирпан, Институт по царевицата (ИЦ) – Кнежа и експерти от МЗХ.

Основната цел на ръководството е да предостави насоки за управление на интегрирано производство на групите култури, представени в интервенция „Подпомагане отглеждането на сортове, устойчиви към климатични условия чрез практики за интегрирано производство“ от Стратегическия план за развитие на земеделието. Чрез предоставената информация и насоки, производителите ще могат да намалят негативното влияние върху околната среда, да оптимизират производствените си разходи и да повишат устойчивостта на културите към климатични промени и вредители.

За улеснение на потребители в ръководството са включени линкове към документи и списъци на основни вещества, активни вещества с нисък риск, активни вещества, кандидати за замяна, разрешени за употреба ПРЗ, феромони, биологични агенти и разрешени за употреба в България.

Интегрирано производство е система за производство на растения и растителни продукти чрез прилагане на специфичните принципи за интегрирано управление на вредителите. При интегрираното производство на растения и растителни продукти се използват приоритетно биологични агенти, основни вещества, ПРЗ на база микроорганизми, ПРЗ с нисък риск, феромони.

Интегрирано управление на вредителите (ИУВ) е внимателно проучване на всички налични методи за растителна защита и последващо интегриране на подходящи мерки за ограничаване развитието на популациите от вредни организми, за поддържане на икономически и екологично обосновани равнища на употреба на ПРЗ и на други форми на намеса и за намаляване или свеждане до минимум на рисковете за здравето на хората и околната среда. Интегрираното управление на вредителите е насочено към производството на здрави култури с възможно най-малки нарушения на агроекологичните системи и насърчаване на естествените механизми за контрол на вредителите.

Ръководството излага осем основни принципа за управление на вредителите. Ето някои от ключовите аспекти:

1. Предпазване и ограничаване на вредителите чрез сеитбообращение, агротехнически мероприятия, санитарни мерки, използване на устойчиви/толерантни сортове растения и на стандартни/сертифицирани семена и посадъчен материал, балансирано торене, варуване, практики за напояване и дренаж и опазване и поддържане на полезните организми.
2. Мониторинг на вредителите с помощта на научнообосновани системи за предупреждение и ранна диагностика.

3. Вземане на решения на база наблюдение, като се използват утвърдени прагове на икономическа вредност.
4. Предпочитание към устойчиви биологични и физически методи, вместо химически, когато е възможно.
5. Употреба на селективни продукти за растителна защита, които имат минимално въздействие върху околната среда.
6. Ограничаване на употребата на продукти за растителна защита (ПРЗ) до необходимия минимум.
7. Стратегии за предотвратяване на устойчивостта на вредителите, включително ротация на продукти с различни механизми на действие.
8. Оценка на ефективността на прилаганите мерки, базирана на данни от наблюдения и употреба на ПРЗ.

Ръководството е публикувано на сайта на МЗХ, а полезната информация обхваща 200 страници.